

Jan Slávik (sedící vpravo) mezi kolegy z redakce Slovanského přehledu. Vlevo sedí Antonín Frinta. Stojící zleva: Hubert Ripka, Emanuel Janoušek, Jaroslav Charvát, Josef Fiala.

(Foto: soukromá sbírka Jaroslava Boučka)

ŽIVOT PLNÝ STŘETŮ

DÍLO A ODKAZ HISTORIKA JANA SLÁVÍKA (1885–1978)

Sestavili Lukáš Babka a Petr Roubal

Obsahuje doplněné vydání bibliografie prací Jana Slávíka

Tato kniha byla vydána jako součást řešení Výzkumného záměru MSM 0021620827 *České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes*, jehož nositelem je Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze.

Russia Altera
Dějiny · kultura · duchovnost

Publikace Slovanské knihovny

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Život plný střetů : dílo a odkaz historika Jana Slavíka (1885–1978) / sestavili Lukáš Babka a Petr Roubal. – 1. vyd. – Červený Kostelec : Pavel Mervart; Praha: Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2009. – 454 s. – (Russia Altera ; sv. 10. Slavica ; sv. 4) (Publikace Slovanské knihovny ; sv. 65) „Obsahuje doplněné vydání bibliografie prací Jana Slavíka“ ISBN 978-80-86818-94-8 (Pavel Mervart). – ISBN 978-80-7050-576-2 (Národní knihovna ČR)

930-051 * 930 * (437.3)
- Slavík, Jan, 1885–1978
- historici – Česko – 20. stol.
- historiografie – Česko – 20. stol.
- sborníky

930 – Historická věda. Pomocné vědy historické. Archivnictví [8]

Recenzovali:
PhDr. Michal Kopeček, Ph.D.
doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

1. vydání

© Pavel Mervart, 2009
© Národní knihovna České republiky, 2009

ISBN 978-80-86818-94-8 (Pavel Mervart. Červený Kostelec)
ISBN 978-80-7050-576-2 (Národní knihovna České republiky. Praha)

OBSAH

ÚVODEM	11
Část 1	
JAN SLAVÍK V KONTEXTU ČESKÝCH SPOLEČENSKÝCH VĚD	
JAN SLAVÍK V ČESKÉM HISTORIOGRAFICKÉM KONTEXTU <i>Zdeněk Beněš</i>	17
K NOVINÁŘSKÉ ČINNOSTI JANA SLAVÍKA <i>Jaroslav Bouček</i>	29
JAN SLAVÍK A VZNIK ČESKÉHO NÁRODA: MEZI METODOLOGIÍ, POLITIKOU A IDEOLOGIÍ <i>Martin Nodl</i>	47
JAN SLAVÍK V KONTEXTU ČESKÉ HUSITOLOGIE PRVNÍ POLOVINY 20. STOLETÍ <i>Petr Čornej</i>	59
JAN SLAVÍK A „NECECHOVNÍ“ DISKURZ. SOCIÁLNÍ DĚJINY MEZI SVĚTOVÝM NÁZOREM, HISTORICKÝM KONCEPTEM A HISTORIKOVÝM HABITEM <i>Jiří Štaif</i>	85
MAX WEBER VE SPORU O SMYSL ČESKÝCH DĚJIN ANEB O SLAVÍKOVĚ ČTENÍ NOVOKANTOVSKÉ METODOLOGIE VĚD O KULTUŘE <i>Miloš Havelka</i>	97
GLOSÝ K TEORII DĚJIN JANA SLAVÍKA <i>Martin Kučera</i>	109
FENOMÉN REVOLUCE V HISTORICKÉM MYŠLENÍ JANA SLAVÍKA <i>Petr Středa</i>	123

JAN SLAVÍK MARXISTOU? <i>Jakub Rákosník</i>	141
--	-----

Část 2 RUSKO V DÍLE JANA SLAVÍKA

RUSKÁ REVOLUCE A SOVĚTSKÉ RUSKO POHLEDEM JANA SLAVÍKA <i>Václav Veber</i>	159
V. I. LENIN Z POHLEDU JANA SLAVÍKA <i>Ľubica Harbuľová</i>	169
JAN SLAVÍK A CARSKÉ RUSKO <i>Vratislav Doubek</i>	181
SOVĚTSKÝ SVAZ V REPORTÁŽNÍCH SVĚDECTVÍCH JANA SLAVÍKA A NĚKTERÝCH ZÁPADNÍCH INTELEKTUÁLŮ Z DVACÁTÝCH A TŘICÁTÝCH LET 20. STOLETÍ <i>Jiří Vacek</i>	189
JAN SLAVÍK A RUSKÁ EMIGRACE V ČESKOSLOVENSKU <i>Miluša Bubeníková</i>	211
JAN SLAVÍK A OSUDY RUSKÉHO ZAHRANIČNÍHO HISTORICKÉHO ARCHIVU <i>Lukáš Babka</i>	225
JAN SLAVÍK, RUSKÁ EMIGRACE A ROZHLASOVÉ VYSÍLÁNÍ Z ČESKOSLOVENSKA DO SOVĚTSKÉHO RUSKA <i>Michail Sokolov</i>	247

Část 3 PŘÍLOHY

POZŮSTALOST JANA SLAVÍKA V ARCHIVU NÁRODNÍHO MUZEA <i>Dagmar Buráňová</i>	267
SLAVÍKOVO MYŠLENÍ A „MLČENÍ“ PO ÚNORU 1948 <i>Josef Hanzal</i>	271

Část 4 BIBLIOGRAFIE PRACÍ JANA SLAVÍKA A PRACÍ VĚNOVANÝCH JANU SLAVÍKOVĚ

REDAKČNÍ POZNÁMKA	283
CHRONOLOGICKÝ SOUPIS PRACÍ JANA SLAVÍKA (1906–2009)	287
CHRONOLOGICKÝ SOUPIS PRACÍ O JANU SLAVÍKOVĚ (1919–2009)	387
HESLO <i>JAN SLAVÍK</i> V ENCYKLOPEDIÍCH	437
Jmenný rejstřík	439

ÚVODEM

Předkládaná kolektivní monografie přibližuje osobnost a dílo jednoho z nejvšestrannějších, nejinspirativnějších a také nejkontroverznějších českých historiků 20. století, Jana Slavíka (1885–1978). Přestože o Slavíkovi již existuje poměrně rozsáhlá sekundární literatura, přehledný životopis i reedice některých jeho prací, představuje kniha *Život plný střetů* první pokus o zachycení této výjimečné osobnosti ve všech jejích – často protichůdných – dimenzích.

První část knihy je věnována Slavíkově roli ve vývoji českých společenských věd první poloviny 20. století a soustřeďuje se na několik klíčových témat, která provázely Slavíkovy styky a střety s vědeckým establishmentem daného období. Především jde o jeho pokus o metodologickou a teoretickou modernizaci české historiografie, zejména konfrontací se soudobou sociologií. Texty Zdeňka Beneše a Jiřího Štaifa ukazují specifickou Slavíkovu pozici kritického outsidera na českém akademickém poli, do které se dostal hlavně svou kritikou naivního, avšak všeobecně užívaného pozitivistického přístupu k historickým pramenům i nezájmu o pochopení dlouhodobých trendů a zákonitostí historického vývoje. Pro Slavíka jako „intelektuálního furianta“ (Štaif) bylo příznačné, že si za cíl pro svou ostrou a často nespravedlivou kritiku nevybral průměrnou produkci pozitivistického hlavního proudu, ale dílo Josefa Pekaře, svého dřívějšího učitele a nejvýznamnější postavy předválečné i meziválečné české historiografie. Miloš Havelka zasazuje tento Slavíkův spor s Pekařem do širšího kontextu diskusí o smyslu českých dějin. Mimo jiné ukazuje, jak se metodologie Maxe Webera stala pro Slavíka nástrojem ke zpochybnění Pekařovy interpretace českých

dějin, ale současně poukazuje na limity Slavíkova pochopení Weberových prací. Na neúplnou recepci nejen weberiánských filozofických inspiračních zdrojů upozorňuje také Martin Kučera. Od Webera dělila Slavíka především vlastní levicově demokratická vize budoucího společenského uspořádání, která se nsnadno slučovala s Weberovým požadavkem hodnotové neutrality.

Další ústřední téma této sekce tvoří zhodnocení vztahu Jana Slavíka k marxismu a marxistické levici. Jak ukazuje text Jakuba Rákosníka, Slavík se stavěl k marxismu pragmaticky a oceňoval jej nikoliv pro jeho „pravdivost“, ale pro jeho „užitečnost“ při analýze historických jevů. Tento eklektický přístup k marxismu na jednu stranu umožnil Slavíkovi kombinovat jej s weberiánskou inspirací, na druhou stranu mu mezi českými marxisty vysloužil nálepku „idealisty“. Neortodoxní přístup k historickému materialismu dokládá Čornejův rozbor Slavíkova pohledu na husitství. Spolu se Závěsem Kalandrou položil Slavík koncepční základ pro marxistickou interpretaci husitství jako sociální revoluce dokumentující krizi feudalismu, aniž však přistoupil na v rámci marxismu závaznou optiku třídního boje a třídní interpretace historických jevů. Petr Středa ve svém obecnějším rozboru fenoménu revoluce ve Slavíkově díle ukazuje, že právě odmítnutí představy třídního boje a její nahrazení teleologickým „procesem sblížovacím“ jako hnací síly revolucí staví Slavíka spíše na stranu T. G. Masaryka než K. Marxe. Kapitola o Slavíkovi v kontextu českých společenských věd doplňuje ještě dva texty, které přesahují rámec meziválečných akademických diskusí: Nodlova kontextualizace Slavíkova poválečného díla o raném středověku *Vznik českého národa* a dále Boučkův podrobný přehled Slavíkovy publicistické činnosti.

Druhá část knihy hodnotí Slavíkovo vskutku „revoluční“ dílo o bolševické revoluci a sovětském Rusku obecně. Texty Václava Vebera i Lubice Harbul'ové ukazují Slavíkův zásadní přínos světové sovětologii. Slavíka lze považovat za prvního sovětologického „revizionistu“, který jasně viděl rozpor mezi bolševickým programem a realitou (sovětského) Ruska, rozpor vedoucí podle jeho slov k ustavení „socialistického feudalismu, křížence socialismu a carismu“. Neštěstím pro Slavíkovo dílo bylo jazykové omezení na český jazyk – to znemožnilo zařadit jeho práci do širšího evropského i světového kontextu dobového bádání. Kontinuitou mezi carským a sovětským Ruskem ve Slavíkově perspektivě se zabývá Vratislav Doubek. Pro sovětologii a problematiku ruského

revolučního hnutí byl Slavík ústřední postavou nejen jako intelektuální inspirace (badatel), ale také jako dlouholetý ředitel pražského Ruského zahraničního historického archivu, který se, jak ukazuje studie Lukáše Babky, díky svým unikátním sbírkám stal ve své době nejvýznamnějším světovým badatelským centrem v oblasti sovětologie. Miluša Bubeníková nastiňuje charakter vztahu Jana Slavíka a příslušníků ruské meziválečné emigrace. Jan Slavík, jak vidíme ve studii Jiřího Vacka, byl také jedním z nemnoha světových intelektuálů, kteří byli schopni podat svědectví z cest po Sovětském svazu nepoplatné tamnímu režimu.

Slavík svými pracemi nezůstával omezen na akademickou půdu, ale vášnivě se zapojoval do publicistických sporů o povaze sovětského režimu. Díky svým nekonvenčním postojům si tak vysloužil nálepku „sovětofila“ ze strany kramářovské pravice a zároveň „sovětofoba“ od marxistické levice. V tomto směru přináší zcela nový materiál studie Michaila Sokolova o Slavíkových rozhlasových pořadech vysílaných v ruštině z Prahy v průběhu roku 1933, které nacházely živou odezvu jak mezi ruskou emigrací, tak především přímo v Sovětském svazu.

Tematicky knihu obohacují dvě přílohy: přehled složení a způsobu zpřístupnění Slavíkovy osobní pozůstalosti uložené v Archivu Národního muzea od Dagmar Buráňové a reedice Hanzalovy studie čerpající především ze Slavíkových deníků z doby jeho vynuceného umlčení po únoru 1948. Klíčový význam pro další studium osobnosti Jana Slavíka má rozšířená a revidovaná rozsáhlá bibliografie jeho prací i prací o něm, jež vychází ze soupisu, který připravil počátkem devadesátých let minulého století Jaroslav Bouček. Ta zásadním způsobem doplňuje existující přehledy sekundární literatury.

Závěrem by editoři rádi vyjádřili své poděkování Slovanskému ústavu Akademie věd ČR, v.v.i., Masarykovu ústavu a Archivu Akademie věd ČR, v.v.i. a Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze za spolupráci při vydání této kolektivní monografie a za podporu konference „Život plný střetů“, kterou uspořádala pražská Slovanská knihovna v dubnu 2008 u příležitosti třicátého výročí Slavíkova úmrtí a z jejíhož programu tato kniha volně čerpá.

Lukáš Babka a Petr Roubal

JMENNÝ REJSTŘÍK

(Rejstřík neobsahuje jméno Jan Slavík. Číslovky uvedené kurzivou odkazují na čísla záznamů v rámci části *Bibliografie prací Jana Slavíka a prací věnovaných Janu Slavíkovi*.)

A

Adamov, Jevgenij A. – 154
Achmatovová, Anna – 45
Aksakov, Ivan S. – 266
Aksel'rod, Pavel B. – 171 / 222
Albert, Jan (viz Kalandra, Závěš)
Aleksejev, Michail V. – 214, 235 /
252, 256
Alexandr II. – 186
Alexandra Fjodorovna – 195, 1739,
1741
Andrejev, Nikolaj Je. – 228 / 2254
Antonov-Ovsejenko, Vladimír A. –
1827
Ardamatskij, Vasilij I. – 253, 254
Archangelskij, Vasilij G. – 212
Arutjunov, Akim A. – 178
Astrov, Nikolaj I. – 260, 262
Astrov, Vladimír N. – 782
sv. Athanasius – 120
Aulard, François Alphonse – 93

B

Babka, Lukáš – 13, 225 / 2388, 2390
Bahalij, Dmytro – 188, 228, 553
Bach, Alexander – 40
Bajcurová, Tamara – 2253
Bajkov, Nikolaj A. – 1348, 1526, 1539
Bakunin, Michail A. – 278
Barbusse, Henri – 190, 194 / 1238
Bareš, Gustav – 45 / 2173
Bartoš, František Michálek – 17, 56,
61, 62, 66, 69, 70, 72, 74, 76, 83,
98, 99, 102 / 95, 96, 309, 1044,
1740, 1788, 1789, 2000, 2036, 2121
Bartošek z Drahonice – 61 / 22
Barvíková, Hana – 1721, 2315,
2316, 2333
Bass, Eduard – 1815
Bat'a, Jan Antonín – 1513
Bauer, František – 1084
Bauer, Otto – 1088, 1432, 2182
Baumgarten, Hermann – 36

- Bažant, Zdeněk – 213
 Beck, Rudolf – 82
 Beer, Fritz – 82
 Běhounek, Václav – 1239, 1868,
 1869, 1976, 2030, 2096, 2148,
 2153, 2164, 2172
 Bechtěrev, Vladimír M. – 217
 Bělehrádek, Jan – 160
 Beľgovskij, Konstantin P. – 222–224,
 248, 249 / 1923, 1924, 1969, 1972
 Běloševská, Ljubov – 212
 Below, Georg von – 44
 Bém, Alfred L. – 213, 220, 222 /
 1766, 1922, 2056
 Beneš Třebízský, Václav – 803
 Beneš, Edvard – 30, 31, 37–39, 43,
 214, 215, 217, 219, 261 / 197,
 777, 799, 801, 918, 1372, 1374,
 1379, 1385
 Beneš, Karel Josef – 1821
 Beneš, Zdeněk – 11, 17, 18, 24
 Beran, Rudolf – 40
 Béraud, Henri – 196
 Berďajev, Nikolaj A. – 761, 1141
 Berger, Peter L. – 20
 Bernheim, Ernst – 658
 Bernstein, Eduard – 147, 170 / 599,
 655, 669, 1722
 Bidlo, Jaroslav – 60, 99, 110, 213,
 268 / 209, 210, 224, 229, 238,
 246, 247, 511, 944, 961, 1095,
 1123, 1125, 1767, 1774
 Bismarck, Otto von – 43
 Bláha, Inocenc Arnošt – 22, 23 /
 1946
 Bláhová, Kateřina – 66
 Blažek, Petr – 2385
 Błaszyński, Tadeusz – 710, 759
 Blum, Léon – 1390
 Blüml, Josef – 88 / 2373
 Blümllová, Dagmar – 88 / 2373
 Bobíková, Lenka – 2341
 Bogajevskij, Afrikan P. – 212
 Bogomil – 1603
 Bogoslovskij, Michail M. – 272
 Borecký, Vladimír – 112
 Borovička, Josef – 2107
 Borovský, Tomáš – 24 / 2358
 Borský, Lev – 244, 301, 962
 Bouček, Jaroslav – 12, 13, 20, 25, 26,
 28, 29, 31, 42–44, 46, 56, 60–62,
 65, 70, 78, 81–83, 88, 95, 141–143,
 159, 160, 161, 176, 183, 204,
 213, 235, 236, 267, 272, 283,
 285 / 1704, 1705, 1707–1710,
 1720–1722, 1724, 1725, 1729,
 1730, 2265, 2266, 2272–2275,
 2281, 2282, 2288–2291, 2293,
 2296, 2297, 2303, 2315, 2320,
 2323–2327, 2329–2331, 2333–
 2335, 2337–2339, 2343, 2344,
 2347–2349, 2355–2359, 2361,
 2363, 2364, 2366, 2368–2371,
 2374–2376, 2380, 2381, 2385
 Bourdeau, Louis – 115
 Brabec, Jiří – 53, 78, 82 / 2405
 Brackmann, Albert – 963
 Breško-Breškovová, Jekatěrina K. –
 263, 784, 850
 Bretfeldová, Helena – 2259
 Breysig, Kurt – 102
 Briehl, Iwan – 1975
 Brouk, Bohuslav – 112
 Bruch, Rüdiger von – 52
 Brusilov, Alexej A. – 167, 177
 Bubeníková, Miluša – 13, 211
 Buckle, Henry T. – 184
 Bucharin, Nikolaj I. – 131, 191, 202
 / 447, 510, 981, 1312, 1315, 1333
 Bunin, Ivan A. – 1074
 Buráňová, Dagmar – 13, 267
 Burcev, Vladimir L. – 1856
 Burke, Peter – 97
 Butenko, Pjotr E. – 255
 Bystrov, Vladimír – 228 / 2319
C
 Carlyle, Thomas – 115
 Carnap, Rudolf – 20
 Cinger, František – 82
 Clausewitz, Carl von – 2195
 Conze, Werner – 97
 Cordus, Cremutius – 278
 Croce, Benedetto – 115, 118
 Curikov, Nikolaj A. – 250
Č
 Čáda, František – 49
 Čadková, Kateřina – 2384
 Čalidze, Valerij N. – 209
 Čapek, Jan Blahoslav – 2068
 Čapek, Josef – 30 / 1565, 1695, 1727
 Čapek, Karel – 30, 66 / 1131, 1574
 Čečulin, Nikolaj D. – 79
 Čechura, Jaroslav – 64 / 2318, 2412
 Čechurová, Jana – 64 / 2318
 Čejchan, Václav – 92, 154, 227 / 278,
 872, 1800, 1832, 1844, 1870, 2002,
 2086, 2099, 2130
 Čermák, Alois – 49
 Černík, Václav – 19, 21, 22, 25, 31
 Černín z Chudenic, Humprecht Jan
 – 88
 Černý, Adolf – 108, 123, 499, 839,
 1754
 Černý, Václav – 271 / 1215, 2125
 Červinka, Vincenc – 634, 637, 738,
 1878, 1879, 1907, 1910, 1961,
 2015
 Červinková, Milada – 2244
 Čičerin, Georgij V. – 986
 Čirikov, Jevgenij N. – 184
 Čmorej, Pavel – 22
 Čornej, Petr – 12, 59, 65–68, 70,
 75–77, 79, 80, 82
D
 Danilov, Jurij N. – 111
 Danto, Arthur Coleman – 120
 Davydova, Natalja M. – 2268
 Denis, Ernest – 68
 Dietzschmidt, Anton Franz – 1133
 Dichtl, Alois – 2028
 Dilthey, Wilhelm – 19, 24, 102, 113,
 184
 Diterichs, Michail K. – 1287
 Diviš z Doubravína, Mikuláš – 766
 Dobiáš, Josef – 611
 Dokoupil, Lumír – 1703
 Dolanský, Julius – 1764
 Dolenský, Antonín – 2397, 2399
 Doležal, Josef – 2009
 Doležalová, Eva – 2320
 Domin, Karel – 848, 851
 Dopsch, Alfons – 93
 Dorošenko, Dmytro – 188
 Dostál, Josef – 72, 74, 76 / 1828,
 1991, 2040, 2175, 2183
 Dostojevskij, Fjodor M. – 174, 182,
 203, 213 / 428, 501, 890, 1704,
 2056, 2057, 2058
 Doubek, Vratislav – 12, 181
 Doumer, Paul – 218 / 629
 Dratvová, Albína – 22
 Drda, Jan – 1643, 1703
 Dreiser, Theodore – 191–195, 201,
 202, 205
 Drtina, Prokop – 39
 Ducháček, Ivo – 2208, 2224
 Durych, Jaroslav – 412, 1131
 Dvorník, František – 17 / 2167
 Dvořák, Jan – 2378, 2387
 Dvořák, Libor – 161
 Dyk, Viktor – 213 / 413, 416, 1793,
 1808
 Dymkowski, Maciej – 25
 Dzeržinskij, Felix E. – 205, 220 / 172
 Džubinskij, Vladimir I. – 82
E
 Eduard VIII. – 1036
 Eisenmann, Louis – 714

- Engels, Friedrich – 71–73, 75, 79,
93, 115, 147, 149, 172 / 703
Esih, Ivan – 2066, 2067
Espinás, Victor – 114
Evžen Savojský – 77
- F**
Fadžev, Alexandr – 1622, 2192
Fajfr, František – 1784
Febvre, Lucien – 25
Fedotov, Georgij P. – 208
Felcman, Ondřej – 2379
Feuchtwanger, Lion – 190
Feynman, Richard Phillips – 21
Fiala, Jiří – 20
Fiala, Josef – 1833
Fierlinger, Zdeněk – 605, 1606,
1617, 1686
Fichte, Johann Gottlieb – 44
Filip, Václav – 1049
Fischer, George – 227
Fischer, Josef Ludvík – 23, 116
Fischer, Otakar – 237
Fjodorov, Michail M. – 247, 248
Flegl, Michal – 2249
Florinskij, Timofej D. – 18
Florovskij, Antonij V. – 214 / 874,
959
Francev, Vladimír A. – 212 / 51, 1112
Franěk, Jiří F. – 2241, 2314
František I. – 25
František Josef I. – 23
Franta, Antonín – 241 / 423, 443,
887, 1773, 1825, 1826, 2141
Fučík, Julius – 81 / 2091
Fuchs, Alfréd – 1821, 1822
- G**
Gabriel, Jiří – 23 / 2259
Gallas, Jan – 1860, 1937
Galuška, Miroslav – 2226
Gamarnik, Jan B. – 1218
Gauchet, Marcel – 97
- Gercen, Alexandr I. – 1212
Gercenzon, Alexej A. – 1198
Gergen, Kenneth J. – 25
Gessen, Sergej I. – 213 / 454
Gibbon, Edward – 118
Gide, André – 191, 199–204, 207,
209 / 1032, 1078, 2115, 2116
Gindely, Antonín – 99
Girsa, Václav – 217, 227, 238, 239 /
884, 1571
Godunov, Boris F. – 78
Goethe, Johann Wolfgang – 621
Goll, Jaroslav – 23, 29, 48, 52, 54,
65, 68, 87, 88, 90, 91, 93, 99, 107,
110, 112, 121 / 29, 239, 275, 1722,
1805, 2373
Gorgulov, Pavel T. – 218 / 629, 632,
659, 1877
Gorjainov, Sergej M. – 16
Gorkij, Maxim – 174, 194, 199, 213,
223 / 165, 220, 343, 386, 463,
540, 547, 559, 643, 810, 840, 890,
969, 983, 1012, 1042, 1062, 1063,
1195, 1418, 1704, 1908, 2014,
2015, 2056, 2057, 2096, 2104
Görlich, Ladislav – 1928, 1953
Gorn, Vasilij L. – 1294
Gottwald, Klement – 82 / 815, 2025
Gramsci, Antonio – 144
Graus, František – 52, 54, 55 / 2240
Grave, Berta B. – 199
Grimsted, Patricia Kennedy – 228
Grinko, Grigorij F. – 657, 1850
Groman, Vladimír G. – 505
Gruša, Jiří – 2405
Gučkov, Alexandr I. – 248, 257–260,
262–264 / 979
Gurevič, Aron Ja. – 115
Guttman, Josef – 2116
- H**
Haensel, Paul – 604
Hahn, Hans – 20
- Hájek, Igor – 2405
Hájek, Zdeněk – 1749, 1772, 1796–
1798, 1820, 2003, 2046, 2102,
2110, 2135–2137, 2151, 2158,
2168, 2169
Halík, Rudolf – 40, 42 / 1607
Hanka, Jan Evangelista – 1968, 1978
Hanus, Jiří – 24 / 2387
Hanus, Josef – 99, 100
Hanzal, Josef – 13, 48, 60, 65, 70,
143, 135, 271 / 2256, 2285,
2294, 2295, 2299, 2301, 2306,
2312, 2317, 2328
Hanzalová, Jarmila – 2408
Hanzelka, František – 1576
Harbuřová, Eubica – 12, 169
Hartmann, Eduard – 36
Hasil, Jiří – 18
Hauner, Edgar Stanislav – 2006
Havelka, Miloš – 11, 61, 63–67, 75,
89–91, 97–102, 104, 115, 123,
143 / 1716–1718, 2271, 2342
Havlíček Borovský, Karel – 41, 42 /
1391
Haydu, Julius – 645
Hegel, Georg W. F. – 113, 117, 118,
170 / 491, 820
Heidegger, Martin – 119
Heidler, Jan – 346
Helmholtz, Hermann von – 19
Henbury-Williams, Charles – 16
Henlein, Konrad – 35, 36, 153 / 930,
1139, 1329, 1342, 1359, 1424
Henri, Ernst – 1553
Hérakleitos z Efesu – 117
Herben, Ivan – 160
Herben, Jan – 31, 88, 99 / 628, 1126,
1128, 1197, 1644, 1722, 2373
Herriot, Édouard – 88, 92, 177, 1937,
1966
Hertl, Jan – 107, 152 / 483, 1406,
1420, 1834, 2053, 2144
Hilferding, Alexandr F. – 437
- Hilferding, Rudolf – 94
Hitler, Adolf – 32, 33, 36–38, 43, 44,
46, 82, 165, 253, 268 / 689, 736,
756, 924, 1001, 1053, 1091, 1100,
1134, 1358, 1372, 1553, 1722, 1965
Hledíková, Zdeňka – 68
Hlinka, Andrej – 1298
Hodža, Milan – 1468
Hoffmannová, Jaroslava – 2416
Höfler, Konstantin – 73
Hohlbaum, Robert – 1034
Hoch, Karel – 1086, 1840
Hoch, V. – 2118
Holát, Pavel – 2374, 2375
Holeček, Vojtěch – 1891
Holinka, Rudolf – 1420, 2144
Holý, Jiří – 81, 82
Holý, Prokop – 61, 70 / 22, 23, 828,
1722
Holzbachová, Ivana – 142, 144, 146,
136, 138, 145 / 2259, 2260, 2276
Hora, Josef – 1986, 2131
Hora, Oto – 2270
Horáček, Cyril – 450
Horák, Jiří – 212, 213
Horký, Karel – 581, 1311, 1328
Horský, Jan – 24, 63, 73, 114 / 2280,
2287, 2321
Horský, Jar. – 1935
Hosák, Ladislav – 49
Hostička, Vladimír – 2332
Hostovský, Egon – 66
Hrabáková, Marta – 2391
Hrdlička, Jaroslav – 2357
Hroch, Miroslav – 73
Hruševskij, Mychajlo – 181 / 5,
21, 785, 853, 2332, 2345
Hřivna, Květoslav – 1799, 1842, 1843
Hulík, Vojtěch – 18
Hurwicz, Elias – 72
Hus, Jan – 62, 69, 73, 82, 131 / 17,
33, 40, 89, 305, 595, 749, 904,
933, 1531, 1560, 1603, 1722

Husa, Václav – 49, 72, 92, 99, 112,
154 / 2261
Hýbl, František – 274, 306, 320,
372, 511, 1833
Hýsek, Miloslav – 68

CH

Cháb, Václav – 1041, 1790, 1841,
1925, 1951, 2016, 2026, 2041,
2063, 2067, 2076, 2081, 2100,
2101, 2104, 2115, 2117, 2120,
2121, 2132, 2155, 2232
Chadt-Ševětínský, Jan Evangelista –
6
Chaloupecký, Václav – 48, 52, 53,
55, 60, 64, 70, 71, 92, 98, 99 /
241, 1433, 1445, 1446, 2143,
2179
Chalupný, Emanuel – 22, 98 / 316,
2045, 2055, 2159
Charlamov, Vasilij A. – 212
Chartier, Roger – 25
Charvát, Jaroslav – 25, 48, 76, 80,
81, 92, 99 / 1819, 2034, 2036,
2247
Chelčický, Petr – 69 / 246, 933
Chruščev, Nikita S. – 273
Chudoba, Bohdan – 49, 99
Churaň, Milan – 2409
Churchill, Winston S. – 1586

I

Iljin, Vasilij S. – 213
Iorga, Nicolae – 13
Ipat'jev, Vladimir N. – 1124
Isajev, Vladimir I. – 213
Istrati, Panait – 191, 195–204, 209 /
1790
Ivan IV. Hrozný – 78
Ivanov, Dmitrij N. – 212, 213
Ivanov, Alexandr A. – 178
Izjumov, Alexandr F. – 213, 227,
238 / 253, 256, 552

J

Jaksch, Wenzel – 1670
Jakušev, Ivan A. – 886
Jan Nepomucký – 61
Jan Želivský – 75, 77–79, 80, 133
Janda, Josef – 1746
Janoušek, Emanuel – 1803, 2061
Jasinskij, Anton N. – 55
Jastrebov, Nikolaj V. – 214 / 65
Jaworski, Paweł – 2385
Jegorov, Dmitrij N. – 552
Jelínek, Milan – 67
Jeništa, Jaroslav – 18
Jeřábek, Čestmír – 44
Jesenská, Milena – 82
Ješ, Jiří – 2278
Jevreinov, Boris A. – 212, 250–252,
255, 257, 258, 261, 264 / 254,
257, 438, 678
Jevreinovová, Nataľja S. – 252, 264
Jirásek, Alois – 59, 527, 788
Jiroušek, Bohumil – 88 / 2373
Jiří V. – 997
Jíše, Karel – 31
Joffe, Adolf A. – 196
Judenič, Nikolaj N. – 680
Jugov, Aron – 284, 657

K

Kabeš, Petr – 2405
Kaganovič, Lazar M. – 273
Kaindl, Raimund Friedrich – 15
Kalandra, Závěš – 12, 42, 53, 78–84 /
1433, 1449, 2038, 2113, 2116
Kalinin, Michail I. – 197 / 883,
1598, 1641
Kalista, Zdeněk – 17, 18, 21, 22,
47–49, 65, 88, 99 / 2304, 2334
Kalívoda, Robert – 73, 80, 83, 84
Kalousek, Josef – 1421
Kameněv, Lev B. – 191, 200 / 989,
1067
Kamiński, Łukasz – 2385

Kantor, Jakov – 960
Kantorowicz, Ernst H. – 97
Kantůrková, Eva – 66–68
Karafiát, Jan – 102
Karejev, Nikolaj I. – 115 / 151, 431,
504
Karel I. – 346, 389, 1804
Karel IV. – 1241
Karelin, Appolon A. – 379
Kárný, Miroslav – 2201, 2202
Karpa, Jiří – 1887, 1912
Karpinskij, Alexandr P. – 987
Kasinec, Edward – 241, 243
Kateřina II. Veliká – 16
Kautsky, Karl – 71, 74, 75, 147, 170
/ 655, 1377, 1439, 1722
Kazantzakis, Nikos – 196
Kazbunda, Karel – 17, 83, 229 / 93
Kerenskij, Alexandr F. – 133, 263,
264 / 63, 69, 177, 285, 1174
Kirov, Sergej M. – 199
Kizevetter, Alexandr A. – 212, 214
/ 253, 254, 256, 257, 291, 671,
718, 719, 866
Klapka, Otakar 31
Klecanda, Jiří – 234, 1592
Kleopatra VII. Filopator – 123
Klepl, Jan – 1222
Klik, Josef – 49 / 1246
Klímková, Marie – 75
Klimt, Antonín – 2001
Ključevskij, Vasilij O. – 181, 214 /
12, 80, 194, 208
Kločkov, Michail V. – 53
Klofáč, Václav – 31 / 1300, 1362,
1436
Kneeley, Richard J. – 241, 243
Kocka, Jürgen – 97
Kočí, Josef – 59
Kohárová, Marta – 2386
Kojcký, Zdeněk – 525
Kolář, František – 2411
Kolář, Pavel – 87

Kolbenheyer, Erwin Guido – 1144
Kollár, Jan – 371, 991, 1076, 2097
Kollmann, Josef – 236 / 2352
Kolman, Arnošt – 45, 46, 160 / 1623,
1628, 2194
Kolman-Cassius, Jaroslav – 687, 1964,
2074, 2077
Kolodnyj, Lev Je. – 178
Komárková, Božena – 99
Komenský, Jan Amos – 73
Kondakov, Nikodim P. – 212
Koni, Anatolij F. – 185
König, Václav – 1872
Konrad, Kurt – 71, 77, 78, 80–83 /
2242
Kopeckij, Leontij V. – 1451
Kopta, Josef – 194
Kořalka, Jiří – 71, 77, 78
Kosatík, Pavel – 2393
Kosmas – 1433, 1449
Kostlán, Antonín – 48, 49, 51 / 1711,
1712, 2284, 2311
Košťál, Antonín – 1915, 2023
Koutník, Bohuslav – 1981, 1997,
2047, 2398
Kovalevskij, Maxim M. – 74, 93
Koval'ov, Mitrofan F. – 263
Kovařík, Fedor – 601, 634, 660, 738,
1109, 1878, 1879, 2109
Kozák, Jan Blahoslav – 127, 160 /
536, 1814, 1864, 1867, 1874,
1949, 2020
Kozlov, Pjotr K. – 882
Kramář Karel – 30, 31, 45, 260 /
64, 177, 191, 200, 326, 489, 503,
580, 616, 837, 1114, 1116, 1216,
1304, 1736, 1814, 1980
Kratochvíl, Jaroslav – 654, 1918–1920,
1928, 2251
Kratochvíl, Miloš V. – 49
Krausová, Renata – 2357
Krejčí, František – 800
Kristián – 52, 53 / 535, 1433, 1449

- Krleža, Miroslav – 193
 Krofta, Kamil – 29, 49, 50, 61, 64, 68, 69, 98, 99, 159, 162, 183, 212, 217, 268 / 388, 461, 821, 919, 984, 1045, 1087, 1450, 1563, 1614, 1794, 1807, 2299, 2318
 Kropotkin, Pjotr A. – 55
 Krupka, Josef – 2257
 Krypjakovyč, Ivan – 21
 Křest'an, Jiří – 2356
 Křížek, Otto – 872
 Ksjunin, Alexej I. – 248, 262, 263
 Kuba, Ludvík – 711, 1043
 Kučera, Martin – 12, 64, 91, 97, 109 / 2357, 2372
 Kudela, Josef – 1779
 Kudělka, Milan – 2246, 2308, 2402
 Kudrna, Jaroslav – 97
 Kucharzewski, Jan – 2387
 Kuchyňka, Zdeněk – 2336
 Kunc, Jaroslav – 2404
 Kupecký, Jan – 79
 Kurnatowski, Jerzy – 860
 Kuskovová, Jekatěrina D. – 221 / 1921
 Kutnar, František – 17, 21, 23, 61, 92, 102, 103, 142, 271 / 1279, 1280, 2245, 2248, 2309, 2379
 Küttgler, Wolfgang – 51
 Kvaček, Robert – 2340
 Květ, Jan – 24
 Kyrill I. – 121
- L**
 Laichert, František – 1664, 2197
 Laichert, Prokop – 2085
 Lamprecht, Karl – 115
 Lapšin, Ivan I. – 213
 Laski, Harold Joseph – 1655
 Latyšev, Anatolij G. – 178
 Laudon, Ernst Gideon von – 77
 Laušman, Bohumil – 41
 Lavrov, Pjotr L. – 36, 707
 Lazarev, Jegor Je. – 873, 1121
 Le Bon, Gustav – 136
 Le Goff, Jacques – 25
 Léblová, Alena – 2406
 Leduc, Jean – 24
 Lejtes, Alexandr M. – 965
 Lenin, Vladimír I. – 26, 27, 65, 71, 73, 75, 80, 94, 102, 131, 133, 135, 138, 147, 148, 161–165, 167, 169–179, 185, 194, 198, 205, 214, 235, 237, 269, 271, 274, 275 / 45, 74–76, 83, 84, 122, 155, 165, 172, 177, 205, 367, 382, 491, 614, 655, 699, 769, 786, 819, 822–824, 865, 867–869, 888, 894, 927, 928, 975, 1023, 1040, 1233, 1236, 1237, 1276, 1283, 1321, 1339, 1345, 1431, 1452, 1540, 1603, 1654, 1722, 1738, 1992, 1993, 1995, 1997–1999, 2002, 2003, 2008, 2012, 2029, 2031, 2033, 2045, 2047, 2048, 2052, 2055, 2080–2082, 2087
 Lepke, Rudolph – 216
 Lermontov, Michail I. – 1687
 Lessing, Theodor – 698
 Letošník, Václav – 106
 Lev XIII. – 478
 Limbek, Julius – 1141
 Lippert, Julius – 55
 Litvinov, Maxim M. – 985
 Líva, Václav – 2007
 Ljackij, Jevgenij A. – 213 / 1290
 Ljubavskij, Matvej K. – 52, 1106
 Ljubimov, Dmitrij N. – 428
 Lodyženskij, Jurij I. – 261
 Lombroso, Cesare – 115, 118
 Lopatka, Jan – 2405
 Losskij, Nikolaj O. – 254, 257
 Lotze, Hermann – 118
 Loubal, František – 1753
 Loužek, Marek – 113, 114
 Luckmann, Thomas – 20
 sv. Ludmila – 52 / 496, 1795
 Ludvík XVI. – 137
 Ludvík XVIII. – 137
 Ludwig, Emil – 190
 sv. Lukáš – 120
 Lvov, Georgij Je. – 104
- M**
 Macek, Josef – 80–83, 100 / 1871, 2239
 Macek, Zdeněk – 2379
 Macenauer, Jan – 1962
 Macků, Jan – 107
 Macůrek, Josef – 83, 100
 Magerovskij, Lev F. – 242
 Mach, Bohumil – 2220
 Mach, Ernst – 115
 Máchal, Jan – 213
 Machar, Josef Svatopluk – 563, 683
 Mainländer, Filip – 36
 Majakovskij, Vladimír V. – 194
 Majerová, Marie – 193 / 156
 Malenkov, Georgij M. – 273
 Malíř, Jiří – 2354
 Manfred, Albert Z. – 79
 Marek, Jan – 2350
 Marek, Jaroslav – 61, 65–67 / 2276, 2277, 2279, 2282, 2286, 2309
 Marek, Pavel – 2330
 Markus, Boris L. – 506
 Martov, Julij O. – 93, 171
 Marwick, Arthur – 86
 Marx, Karl – 12, 71–73, 75, 103, 115, 138, 143, 145, 147–150, 172, 204, 277 / 685
 Masaryk, Tomáš Garrigue – 12, 24, 30, 31, 37, 39, 41, 49, 60, 61, 63–65, 71, 78, 88, 89, 90, 93, 94, 97–105, 107, 115, 117, 121, 123, 124, 138, 146, 152, 159, 161, 170, 182, 214, 215, 223, 235, 283 / 46, 55, 73, 113, 126, 166, 248, 299, 319, 324, 340, 373, 382, 393, 422, 507, 527, 602, 606, 613, 717, 793, 893, 917, 926, 994, 1102, 1164, 1167, 1169, 1170, 1174, 1226–1228, 1242, 1243, 1304, 1306, 1311, 1313, 1316, 1328, 1332, 1395, 1449, 1629, 1644, 1647, 1683, 1716, 1719, 1797, 1800, 1801, 2271, 2286, 2314, 2329, 2353
 Maslov, Sergej S. – 214, 250 / 1417
 Mathesius, Bohumil – 213 / 1982, 2241
 Mathesius, Vilém – 82
 Mathiez, Albert – 473, 619
 Matiegka, Jindřich – 701
 Matoušek, Josef – 24 / 1336, 1341, 1569
 Maur, Eduard – 72
 Meinecke, Friedrich – 43, 44
 Mejerchold, Vsevolod E. – 193, 194
 Mejsner, Dmitrij I. – 249, 250 / 1971, 2243
 Meľničenko, Vladimír Je. – 178
 Mendl, Bedřich – 17, 52, 55, 73, 97, 107, 142 / 1222, 1225, 1770, 1792, 2111, 2112, 2127
 Merta, František – 2088, 2138
 Metternich, Klemens Wenzel von – 32, 34 / 795
 Meyer, Eduard – 93
 Mezník, Jaroslav – 68 / 2258
 Midlovskij, Lev – 2060
 Michajlov, Nikolaj N. – 1407, 1451
 Michajlovskij, Nikolaj K. – 115
 Michelet, Jules – 118
 Miklík, Josef – 99
 Miklík, Josef Konstantin – 527
 Mikuláš II. – 186, 187 / 91, 110, 114, 142, 157, 166, 171, 195, 1741
 Mikuláš III. – 121
 Mikuláš z Pelhřimova – 73
 Miláček, Martin – 1962
 Miljukov, Pavel N. – 126, 164, 212, 214, 215, 220 / 60, 61, 97, 158,

- 177, 251, 254, 257, 259, 296, 317,
370, 714, 825, 842, 921, 973, 1796
- Mill, John Stuart – 26
- Milovidov, Pjotr F. – 213
- Milton, John – 1621
- Mírbt, Rudolf – 645
- Mitterauer, Michael – 97
- Mjakotin, Venedikt A. – 226, 252 /
109, 1120, 1173, 1230
- Mlynárik, Ján – 2293
- Molotov, Vjačeslav M. – 273
- Moskalev, Michail A. – 1137
- Motyčka, Jaroslav – 31
- Moudrý, Karel – 31, 41
- Mouliš, Vladislav – 161
- Muk, Jan – 2184
- Muna, Alois – 34
- Murko, Matija – 212 / 1081
- Musil, Jiří V. – 23
- Mussolini, Benito – 34 / 1100
- Myslbeek, Karel – 28
- N**
- Nansen, Fridtjof – 325
- Napoleon I. Bonaparte – 148, 140 /
1410, 1455, 1705, 1707
- Náprstek, František – 30 / 41, 44,
1733, 1734
- Navrátil, Ivo – 65 / 2290
- Navrátil, Jaroslav – 212
- Navrátil, Josef – 1847
- Něčkina, Milica V. – 189
- Nechvátal, Martin – 71
- Nejedlý, Petr – 75
- Nejedlý, Zdeněk – 65, 69, 70, 78,
83, 98, 99, 112, 126, 176, 177,
213, 219, 228, 268 / 316, 393,
536, 613, 717, 926, 1013, 1236,
1237, 1242, 1243, 1276, 1283,
1286, 1315, 1413, 1414, 1423,
1713, 1722, 1737, 1864, 1867,
1874, 2011, 2105, 2123, 2134,
2142, 2266, 2313
- Nelson, Horatio – 516
- Němcová, Božena – 81
- Němec, Bohumil – 213
- Němec, František – 2064
- Němec, Igor – 75
- Němirovič-Dančenko, Vladimír I. –
213
- Nesejt, František – 2386
- Neurath, Otto – 20
- Něsychin, Alexandr I. – 97, 103
- Newton, Isaac – 111
- Niebuhr, Barthold Georg – 118
- Niederle, Lubor – 18, 107, 119, 131,
135, 150, 712, 876, 941
- Nikolaj Nikolajevič Romanov – 261,
293
- Nikolau, Stanislav – 338, 351, 359,
492, 567, 575, 584, 661, 691,
693, 723, 999, 1003, 1046, 1054,
1331, 1809, 1893
- Nodl, Martin – 12, 47, 48, 52, 55, 67
/ 2359, 2382
- Northcliff, lord – 33
- Nosovský, Karel – 152
- Novák, Arne – 314, 449, 502, 793,
911, 1214, 1356, 1427, 1722, 2097
- Novák, Jan Bedřich – 535
- Novák, Mirko – 99
- Nováková, Milena – 2057
- Novgorodcev, Pavel I. – 725
- Novikov, Michail M. – 213
- Novotný, Jan – 2307
- Novotný, Václav – 69 / 639, 1771,
1786
- Novotný, Vladimír – 2322
- Nový, Rostislav – 71
- Nový, Vilém – 2228
- O**
- Obidnyj, Mychajlo – 1412
- Oexle, Otto Gerhard – 51, 52
- Omeřčenkova, Marija – 606
- Ordžonikidze, Grigorij K. – 1206
- Orwell, George – 166
- Ostwald, Wilhelm – 36
- Osvald, Václav – 1780
- Otáhalová, Libuše – 2244
- Ozereckovskij, Veniamin S. – 247
- Opočenský, Jan – 229
- Odložilík, Otakar – 17, 49, 99
- P**
- Pachta, Jan – 92, 154
- Palacký, František – 41, 60, 63, 69,
78, 80, 82, 98–100, 121, 183, 187,
277 / 149, 211, 242, 524, 933,
1530, 1536, 1560, 1576, 1595,
1639, 1722, 1782, 2320
- Paléologue, Maurice – 67
- Palkovský, Břetislav – 982, 1085,
1423, 2133, 2146–2148
- Pánek, Jaroslav – 2354
- Panina, Sofja V. – 212
- Pankratova, Anna M. – 792
- Papoušek, Jaroslav – 190, 230, 234,
1449, 1569, 1631
- Pascal, Blaise – 123
- Pátek, Jaroslav – 25, 48, 81, 92 / 247
- Paterová – 1935
- Patočka, Jan – 109, 119 / 1865
- Paulová, Milada – 24 / 1113, 1244
- Pavel I. – 53
- Pavel, Jakub – 49
- Pavlov, Ivan P. – 980, 981
- Pavlova, Tat'jana F. – 229 / 2269
- Pavlov-Silvanskij, Nikolaj P. – 181 /
20, 26
- Pavlů, Bohdan – 1295
- Pazderová, Alena – 236
- Peisker, Jan – 433
- Pekař, Josef – 11, 23, 27, 28, 35, 48,
49, 52, 53, 56, 59–71, 73, 76, 77,
79, 82, 88–91, 97–105, 107, 108,
110, 113, 119, 123, 127, 128, 133,
152, 268, 269 / 95, 137, 211, 241,
242, 248, 297, 299, 302, 334,
- 345–347, 365, 384, 385, 388, 389,
391, 483, 488, 527, 532, 578, 622,
662, 754, 755, 836, 922, 1098,
1102, 1132, 1201, 1202, 1211,
1246, 1406, 1420, 1447, 1560,
1653, 1716, 1718, 1722, 1777,
1782, 1793–1795, 1804, 1806–
1810, 1815, 1816, 1821–1823,
1967, 1996, 2009, 2144, 2244,
2290, 2318, 2328, 2331
- Pelikán, Ferdinand – 610
- Peroutka, Ferdinand – 42, 271 /
1854, 1928
- Perry, Matt – 144
- Pestěl, Pavel I. – 185 / 30, 133, 1722
- Pešák, Václav – 236, 237, 241
- Pešechonov, Alexej V. – 134, 136, 177
- Pešek, Josef – 2089, 2098
- Petr I. Veliký – 151, 165, 169, 176,
186, 187 / 45, 79, 124, 155
- Petráň, Josef – 25, 48, 68, 72, 92 /
2261
- Petrusek, Miloslav – 22
- Petruševskij, Dmitrij M. – 74
- Pexa, František – 2177, 2204
- Pfitzner, Josef – 35 / 944, 1097,
1150, 1155, 1203, 1217, 1425,
1662, 2128, 2197
- Phillimore, lord Godfrey – 263, 264
- Piccolomini, Aeneas Silvius – 61,
62, 64 / 8, 95
- Picková, Dana – 2302
- Pilař, Jiří – 2178, 2203, 2205
- Pilipčuk, Sergej – 2179, 2185, 2201,
2202
- Pipes, Richard – 178
- Pirenne, Henri – 74, 93
- Pistorius, Theodor – 1805
- Pjatakov, Georgij L. – 1240, 1722
- Platonov, Sergej F. – 78, 79, 672
- Plechanov, Georgij V. – 26, 93, 94,
171 / 70, 115
- Plhánková, Alena – 25

Plocek, Jiří – 2394
 Pobědonoscev, Konstantin P. – 186, 187 / 555
 Pocolujev, Vladimír A. – 178
 Poche, Emanuel – 1822
 Pokorný, Jiří – 77
 Pokrovskij, Iosif A. – 725
 Pokrovskij, Michail N. – 556, 624, 1028
 Polák, Karel – 2128
 Poletika, Nikolaj P. – 375
 Polívka, Miloslav – 66
 Popelová, Jiřina – 24, 100
 Popov, Fjodor G. – 764
 Popper, Karl Raimund – 19, 20, 100
 Postnikov, Sergej P. – 214, 226, 227, 242, 243 / 1277
 Potěmkin, Grigorij A. – 516
 Pousta, Zdeněk – 2298, 2310
 Pražák, Albert – 408, 1197
 Pražáková, Jana – 2416
 Prelog, Milan – 607
 Presnjakov, Alexandr Je. – 277
 Priklonskij – 168
 Procházka, František Serafínský – 1786
 Procházka, Jiří – 2353
 Prokeš, Jaroslav – 17, 79, 236 / 1791, 2352
 Prokopovič, Sergej N. – 212, 214, 221 / 436, 861
 Příkopský – 1270
 Příkryl, Bohumil – 1854, 1928, 1930, 1950, 1952, 1954, 1980
 Pullmann, Michal – 143, 149
 Puškarev, Sergej G. – 212
 Puškin, Alexandr S. – 428, 1135, 1250
 Pytlík, Radko – 2251

Q
 Quinet, Edgar – 276

R
 Ráček, Blažej – 99
 Radecký z Radče, Jan Josef Václav – 77
 Radek, Karl B. – 202 / 1072, 1240, 1722
 Radiščev, Alexandr N. – 212 / 178
 Rádl, Emanuel – 46, 69, 99–101 / 909, 2070, 2071
 Rachůnková, Zdeňka – 244
 Rákosník, Jakub – 12, 141, 143 / 2376
 Rakovskij, Christian G. – 196, 202
 Ranke, Leopold von – 44, 184
 Rapant, Daniel – 1453, 1454
 Raphael, Lutz – 87, 144, 149, 154, 155
 Rasputin, Grigorij Je. – 186, 187 / 77, 99, 169, 1035, 1079, 1627, 1741, 1943
 Rataj, Jan – 40, 41
 Reclus, Elysée – 130 / 170
 Revel, Jacques – 25
 Rezek, Antonín – 110 / 11
 Rickert, Heinrich – 24, 104, 113
 Rieger, František Ladislav – 524
 Riegrová, Marie – 524
 Riess, Jiří – 1239
 Ripka, Hubert – 1742, 1823, 2042
 Rjazanov, David B. – 505, 732
 Robespierre, Maximilien de – 171
 Rodčenko, Alexandr M. – 194
 Rodičev, Fjodor I. – 265
 Rogmann, Heinz – 1422
 Rolland, Romain – 190, 194, 200
 Roosevelt, Franklin D. – 1100
 Roubal, Petr – 13 / 1728, 2365
 Roubík, František – 49 / 498
 Rousseau, Jean-Jacques – 277
 Rožkov, Nikolaj A. – 180
 Rundt, Arthur – 646
 Rusanov, Nikolaj S. – 292
 Rüsen, Jörn – 51
 Russakov, Alexandr I. – 196
 Russell, Bertrand – 20

Rybák, Josef – 1990
 Rykov, Alexej I. – 1068
 Rylejev, Kondratij F. – 185
 Ryšavý, Jiří – 1785

Ř

Řeháková, Michaela – 244
 Řepa, Milan – 24, 67, 76
 Řezáč, Václav – 2230
 Řezníček, Václav – 88 / 2373

S

Sabina, Karel – 81 / 93
 Sady, Wojciech – 20
 Sachaňev, Vsevolod V. – 213
 Salajka, Antonín – 1992, 2032
 Saltykov-Ščedrin, Michail Je. – 1599
 Savickij, Pjotr N. – 212
 Savinkov, Boris V. – 253 / 90, 177
 Sazonov, Sergej D. – 198, 216, 245
 Sedakov, Boris V. – 213
 Sedělníkov, Valerij O. – 2267, 2268
 Sée, Henri – 93
 Seidel, Viktor – 964
 Seignobos, Charles – 714
 Sekanina, František – 1761, 1818
 Sekyrková, Milada – 49
 Semennikov, Vladimír P. – 153
 Serebrjakov, Leonid P. – 1240, 1722
 Serge, Victor – 196, 200
 Service, Robert – 178, 179
 Seton-Watson, Robert William – 273, 374
 Shaw, George Bernard – 190
 Schiemann, Theodor – 36
 Schkaff, Eugène – 66
 Schopenhauer, Arthur – 113, 277
 Schroller, A. – 2186
 Schulín, Ernst – 51
 Simmel, Georg – 24
 Sklenářová, Sylva – 2383
 Skobelev, Ivan N. – 1212
 Sládek, Ondřej – 66

Sládek, Zdeněk – 133, 161 / 1701, 1706, 2264, 2292, 2305, 2313
 Slonim, Mark L. – 155
 Słonimski, Antoni – 709, 759
 Smetáček, Zdeněk – 72 / 1830, 1864, 1866, 1867, 1979, 1994
 Sokol, Vojtěch – 766
 Sokolnikov, Grigorij Ja. – 1240, 1722
 Sokolov, Boris I. – 247
 Sokolov, Michail V. – 13, 235, 247 / 2392
 Sokolov, Nikolaj A. – 193
 Soldán, Fedor – 2171
 Solovjev, Sergej M. – 115
 Sombart, Werner – 72, 94
 Sommer, Otakar – 331
 Sommer, Petr – 67
 Sorokin, Pitirim A. – 94, 127
 Spektorskij, Jevgenij V. – 881
 Spengler, Oswald – 32, 33, 44, 115 / 912, 1057, 1570
 Spinka, Matthew – 279
 Stalin, Josif V. – 43, 71, 79, 81, 138, 146, 147, 161, 162, 165, 175, 190, 191, 193, 197, 200, 202, 208, 209, 219, 252, 264, 274–276 / 236, 342, 442, 452, 510, 523, 692, 735, 756, 789, 806, 1014, 1100, 1137, 1145, 1209, 1238, 1310, 1415, 1540, 1722, 1835, 1836, 1911, 2058, 2059, 2195
 Stanislavskij, Konstantin S. – 1285
 Stankěvič, Vladimír B. – 841
 Stanojevič, Stanoje – 50
 Stloukal, Karel – 17, 24, 92, 99 / 524, 792, 1664, 2017, 2197
 Stránský, Pavel – 1537
 Strmiska, Maxmilián – 72
 Struve, Pjotr B. – 221, 222 / 585, 1863
 Středa, Petr – 12, 123 / 2367, 2368, 2377, 2379, 2383, 2384, 2386
 Středová, Veronika – 2377, 2379, 2386
 Stríbrný, Jiří – 32 / 569, 1311

Suchomlinov, Vladimír A. – 81, 164
 Suk, Vojtěch – 701
 Sumbatov-Južin, Alexandr I. – 186
 Sus, Oleg – 112, 113
 Svadbová, Blanka – 65, 70
 Svjatikov, Sergej G. – 117
 Svoboda, Emil – 213
 Svoboda, Jiří Václav – 2217
 Svobodný, Petr – 2325, 2343
 Świętochowski, Aleksander – 1332
 Sybel, Heinrich von – 44
 Sychrava, Lev – 39, 35 / 1816

Š
 Šádová, Věra – 25, 48, 81, 92 / 2247
 Šafařík, Pavel Josef – 51
 Šachmatov, Mstislav V. – 212
 Šalda, František Xaver – 99, 108 / 1256, 1304, 1667, 1988, 1989, 2022, 2026
 Šámal, Petr – 82
 Šamberger, Zdeněk – 2360
 Ščegolev, Pavel Je. – 429
 Ščepichin, Sergej A. – 333
 Ščepkin, Vjačeslav N. – 105
 Ščerbyna, Fedir – 992
 Šebesta – 232
 Šefrna, Miloslav – 2070
 Šestov, Lev I. – 1303
 Ševeljov, Il'ja S. – 251
 Šimák, Josef Vítězslav – 1457
 Šimeček, Zdeněk – 2246, 2303, 2308, 2402
 Šimsa, Jaroslav – 1778
 Škrach, Vasil K. – 98 / 537
 Šmahel, František – 66, 67, 80, 83 / 2283, 2320
 Šmeral, Bohumír – 494, 635
 Šmída, Josef – 74 / 2050
 Šmurlo, Jevgenij F. – 212 / 116, 163, 235, 254, 257, 776, 778, 835
 Šnobr, Jan – 683
 Solle, Zdeněk – 2316

Šolochov, Michail A. – 696
 Šostakovič, Dmitrij D. – 202
 Špiritová, Alexandra – 227 / 2351
 Šrom, Josef Eduard – 98, 286, 1928, 1933
 Štaif, Jiří – 11, 72, 85 / 2252, 2373
 Šťastný, Vladislav – 2246, 2308
 Štěpán, Jiří – 2386
 Štoll, Ladislav – 80 / 1671, 1999, 2022, 2029, 2146, 2147
 Štorch, Karel – 1752
 Šusta, Josef – 47, 64, 92, 99, 110, 146, 147 / 85, 528, 644, 765, 827, 858, 1080, 1535, 1538, 1556, 1662, 1722, 2197
 Švankmajer, Milan – 161
 Švec, Josef Jiří – 333
 Švehla, Antonín – 1130, 1393, 1395

T
 Tacitus, Publius Cornelius – 278
 Tanin, Michail A. – 231
 Taranovskij, Fjodor V. – 875
 Tardy, Vladimír – 1829
 Tarle, Jevgenij V. – 1410, 1455
 Tauer, Felix – 24
 Teige, Karel – 1944, 2116
 Teichmann, Jaroslav – 1817
 Teichová, Alice – 80
 Tertullianus – 120
 Tesař, Jan – 81
 Tigríd, Pavel – 2208, 2224, 2231
 Tichonov, Nikolaj S. – 2200
 Tille, Václav – 194
 Tocqueville, Alexis de – 24, 115, 136, 182, 278 / 1141, 2286
 Tolstoj, Lev N. – 115, 183, 189, 277 / 24, 25, 225, 887, 953
 Toman, Karel – 65
 Tomaszewski, Jerzy – 2371
 Tomáš, Milan – 19
 Tomek, Václav Vladivoj – 99
 Tomeš, Josef – 2361, 2366, 2406, 2413

Tomskij, Michail P. – 990
 Traub, Hugo – 1762
 Trávníčková, Božena – 2044
 Treitschke, Heinrich – 36, 44, 115
 Tret'jakov, Sergej M. – 1193, 1245
 Trockij, Lev D. – 162, 174, 191, 193 / – 68, 92, 101, 177, 313, 469, 526, 579, 651, 734, 940, 1090, 1165, 1194, 1209, 1231, 1247, 1330, 1722
 Troeltsch, Ernst – 24, 73, 93, 101, 102, 115 / 857, 1084
 Trubeckoj, Nikolaj S. – 1297
 Trzyniecki, Paweł – 626, 1875
 Tuček, Ladislav – 1962
 Tuchačevskij, Michail N. – 1151, 1220, 1221
 Tukalevskij, Vladimír N. – 1077, 1107
 Tumarkin, Nina – 178
 Turgeněv, Ivan S. – 182, 183 / 31, 32, 677, 1704
 Tvrdý, Josef – 22 / 610
 Tyler, Wat – 74, 78
 Týrš, Miroslav – 41 / 621

U
 Uhlíř, Dušan – 79
 Urban, Klement – 1451, 2139
 Urban, Otto – 97
 Urbánek, Rudolf – 52, 53, 69, 268 / 862, 1991
 Uspenskij, Fjodor I. – 226
 Ustrjalov, Nikolaj V. – 160, 173, 177, 332, 863

V
 Vacek, František – 55
 Vacek, Jiří – 13, 189, 241, 244 / 2291
 sv. Václav – 52 / 249, 250, 257, 268, 304, 307, 309, 312, 496, 662, 770, 771, 783, 929, 943, 1722, 1788, 1789, 1795

Vaganjan, Vagaršak A. – 115
 Vajdlová, Miloslava – 75
 Vajs, Josef – 713, 2167
 Vaks, Boris A. – 112
 z Valdštejna, Albrecht – 61, 64, 70 / 828, 836, 1722
 Válka, Josef – 66, 67, 79, 97 / 2346
 Vančura, Otakar – 668, 1931
 Vaněček, Václav – 49, 53
 Vaněk, Miloš – 1928, 1929, 1955, 1959
 Varsik, Branislav – 92 / 1149
 Varšavskij, Sergej I. – 212, 213
 z Vartenberka, Čeněk – 77
 Vasylenko, Mykola P. – 885
 Vávra, Jaroslav – 81
 Vavřina, František – 41
 Vavřinec z Březové – 67
 Veber, Václav – 12, 89, 159–161, 230 / 1713–1715, 1728, 2300, 2306, 2313, 2332, 2365
 Večerka, Radoslav – 2246, 2308
 Velek, Luboš – 77
 Velemínský, Karel – 283
 Velková, Alice – 77
 Veřmín, Alexej P. – 250, 251, 255–257
 Verbickaja, Anastasija A. – 219
 Vernadskij, Georgij V. – 178
 Veselý, Antonín – 2154
 Veverková, Irena – 2363
 Veyne, Paul – 66, 97
 Viceník, Josef – 19, 21, 22, 25, 26
 Vichrov, A. – 1859
 Viklef, Jan – 3
 Vilém II. – 33, 36 / 295, 1334
 Vilinskij, Valerij S. – 495
 Vinogradov, Pavel G. – 93 / 146
 Višňovský, Emil – 19, 21
 sv. Vít – 929, 1567, 1722
 Vítek z domu U červených zvonů – 75
 Vlček, Radomír – 2354, 2370, 2387
 Vlnas, Vít – 68

- Vodovozov, Vasilij V. – 679, 704, 753
 Vojkov, Pjotr L. – 206
 Vojtěch, Tomáš – 72, 142, 154 / 2255
 Volf, Josef – 1115, 1159
 Volf, Miloslav – 49, 50, 53 / 972,
 1926, 2037, 2165, 2236, 2238
 Volkogonov, Dmitrij A. – 177
 Voltaire – 277
 Vopravil, Jaroslav – 2403
 Vrangel, Pjotr N. – 223
 Vrbata, Jaroslav – 71
 Vydra, Jiří – 2222
 Vykouk, Jaroslav ml. – 2362
 Vykoukal, Jiří – 2345
- W**
 Weber, Max – 11, 12, 24, 34, 63, 71,
 88–90, 93, 97, 102–108, 113–115,
 117, 118, 121, 143, 144, 153 /
 2271, 2280, 2287
 Wehler, Hans-Ulrich – 97
 Weil, Jiří – 258, 1783
 Weingart, Miloš – 187, 443, 770,
 783, 2079, 2167
 Wells, Herbert George – 190 / 2015
 Werstadt, Jaroslav – 17, 30, 49, 92,
 159, 268 / 1419, 1765, 1794,
 1941, 2043, 2062, 2199, 2299
 Weyr, František – 597
 Wihoda, Martin – 53
 Wilson, Woodrow – 176 / 1233
 Windelband, Wilhelm – 24, 113
 Wittgenstein, Ludwig – 20
 Wittkau-Horgby, Annette – 51
 Wolkan, Rudolf – 8
 Wright, Georg Henrik von – 20, 28
 Wundt, Wilhelm – 36, 71, 102
- Z**
 Zabělin, Ivan Je. – 10, 19
 Zahradníček, Tomáš – 2364
 Zajcev, K. S. – 263
 Zasuličová, Věra I. – 174
 Závada, Vilém – 823
 Zavadskij, Sergej V. – 878
 Zavázal, Zeno – 974
 Zavřel, František – 1254
 ze Žerotína, Karel starší – 4
 Zelinka, Vojtěch – 2008
 Zeman, Zbyněk A. B. – 143, 146 /
 2262
 Zenkl, Petr – 46 / 2194
 Zíbrt, Čeněk – 554, 656
 Zich, Otakar – 22
 Zikmund Lucemburský – 67, 68
 Zilynská, Blanka – 2325, 2343
 Zilynskyj, Bohdan – 2332, 2345
 Zimmermann, Michail A. – 877
 Zinověv, Grigorij Je. – 191, 200 /
 889, 988, 1067
 Zlatý, Jan – 1974
 Zmorski, Roman – 51
 Zorin, Valerian A. – 46
 Zoščenko, Michail M. – 45 / 1610,
 1704
 Zuman, František – 30 / 1735
 Zumr, Josef – 22
 Zweig, Stefan – 189, 190
- Ž**
 Žižka, Jan – 27, 60, 62–68, 70, 89,
 98–101, 128, 148 / 89, 754, 755,
 1045, 1087, 1722

Russia Altera
svazek 10
řada Slavica
svazek 4

Publikace Slovanské knihovny
svazek 65

ŽIVOT PLNÝ STŘETŮ
Dílo a odkaz historika Jana Slavíka (1885–1978)

Kolektivní monografii sestavili
Lukáš Babka a Petr Roubal.
Odpovědná redaktorka Daniela Lehárová.
Obálku navrhl Jan Blažíček.
Na obálce je se svolením vlastníka použit dokument
z pozůstalosti Jana Slavíka uchovávané
v Archivu Národního muzea (fond Jan Slavík, i.j. 1, l. 54)
a dále motiv plakátu „Vánoce“ Dmitrije S. Moora
z roku 1921 ze sbírky plakátů Slovanské knihovny.

Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR –
Slovanskou knihovnou vydalo
nakladatelství Pavel Mervart,
P. O. Box 5, 549 41 Červený Kostelec,
v roce 2009.

1. vydání

Tisk PBtisk, s. r. o., Příbram
Distribuce Kosmas, s. r. o., Praha

www.pavelmervart.cz
www.nkp.cz
www.kosmas.cz

ISBN 978-80-86818-94-8 (Pavel Mervart, Červený Kostelec)
ISBN 978-80-7050-576-2 (Národní knihovna České republiky, Praha)